

LIERKRANT

Oktober 2003 Nummer 3

Stichting WEGA, Redactie:

Floortje Bedaux Wildenberg 40 2716 NE

Zoetermeer 079.351.71.24

Petra Rosenberg Stationslaan 8a 3701EP

Zeist 030.692.41.95 fax. 030.697.74.68

E-mail: floortje@bedaux.net

rosenberg.t.p@worldonline.nl

De Lierkrant

Op de eerste twee lierkranten kwamen veel positieve reacties en enkele aanmeldingen en giften, waarvoor onze hartelijke dank. In principe is de lierkrant gratis, maar als je dit initiatief wilt steunen, zijn bijdragen welkom op giro 335846 van de Stichting WEGA, Tasmanstraat 125 in 2518VL Den Haag. In de Lierkrant kun je berichten plaatsen, zoals: Is er een liergroep die spelers zoekt? Is er een lierspeler die een groep zoekt? Geef je een voorspeeldag? Zoek je een gebruikte lier of heb je er één te koop of te huur? Stuur je berichten naar de redactie.

Het uitbrengen van de lierkrant is een tijdrovende bezigheid. De redactie heeft dan ook dringend behoefte aan versterking: wie wil meewerken? Laat het graag snel weten.

Heb je deze krant via iemand gekregen en wil je hem zelf toegezonden krijgen? Wil je dan je naam doorgeven? Wil je deze krant doorgeven aan geïnteresseerde mensen in je omgeving? Heb je deze krant ontvangen en heb je daar eigenlijk niet zo'n behoefte aan? Geef dat alsjeblieft door.

In deze lierkrant vind je achtereenvolgens een verslag over de wereld lierconferentie in Amerika, een herinnering aan Lucia van den Bosch, een bericht over het Wega ensemble, Studie- en ontmoetingdagen in 2003/2004, cursussen van Academie de Wervel, een nieuwe muziekguitgave en een aantal instrumenten die te koop worden aangeboden.

Internationale Lierconferentie van 20-25 juli 2003 in Keene (USA)

Het volgende relaas is een samenvatting van het uitgebreide verslag van deze conferentie; dit verslag is gemaakt door Clarina Kos en het is te vinden op de Website www.mensenmuziek.nl.

De internationale lierbijeenkomst werd georganiseerd door LANA, de 'Lyre Association of North America'. Het thema van deze conferentie was Community building; dagelijks werden aspecten van dit thema in workshops verder uitgediept.

Op zondagavond 20 juli werden alle 122 deelnemers met openingsmuziek door een grote liergroep en een gedicht welkom geheten door Samantha Embrey, die de organisatie in handen had.

Christof Andreas Lindenberg zette de avond voort met een lezing. Aan de hand van een spreuk van Rudolf Steiner werden de drie aspecten van de lier met elkaar in verband gebracht en in de huidige tijd geplaatst:

- de planetentonen, als weerspiegeling van de kosmische wijsheid van de Zodiak;
- het ritme van de muziek, als uiting van de liefdeswarmte waar we in ademen;
- de vorm van de lier als uiting van God's kracht, en de vormkracht van het denken

Maandagmorgen vertelden Peter Rebbe en Maria Hollander over een onderzoek naar kwaliteitsverschillen van ingevoren water. Twee glazen water, waarvan de ene door een groep mensen op negatieve wijze werd toegesproken en de andere op positieve wijze, werden ingevoren. Van beide glazen werd een ijskristal gefotografeerd en de buitengewoon opmerkelijke verschillen werden getoond. Naar aanleiding hiervan is nagegaan welk effect muziek heeft op het water: ook hiervan was een prachtige foto te zien. De vraag rijst welke uitwerking muziek en gedachten hebben op de mens, in het bijzonder op kinderen.

Elke dag begon de met de Toon van de dag, gevolgd door de bijbehorende toonladder, en diens spiegeling naar beneden, zoals uitgewerkt is door Annie von Lange. Op basis van deze toon werden door de leden van

LANA met grote inventiviteit oefeningen met de deelnemers gedaan. Daarna kwam John Billing uit Ierland met oefeningen, die de nodige vaardigheid en alertheid vergden. Die avond waren er verschillende optredens, waarbij Susanne Heinz opviel door de grote rust waarmee zij op de grote lierharp speelde, samen met een Japanse. Het optreden van Christian Giersch samen met Thomas Leins en Gerhard Beilharz was heel geconcentreerd, ingetogen en ernstig.

Op dinsdagmorgen, de dag van de planeet Mars stond de toon C centraal. Peter Rebbe sprak een gedachte uit over de inspirerende aanwezigheid van de kinderen. 's Avonds was de lezing van Lothar Reubke, priester van de Christengemeenschap in Berlijn en Neurenberg. Hij wilde ingaan op de esoterische aspecten van het luisteren, en kwam weer terug op waar hij in Hamburg 2000 mee was begonnen: Het verhaal van Samuel uit het Oude Testament, 'Sprich Herr, dein Diener hort!' Het horen in de stilte en de kracht van het diepe zwijgen van de ziel. Hij ging ook in op het belemmerd worden in het bewegen en de uitwerking daarvan op de ziel.

Op woensdag werd de werkelijkheid van de werkplaatsen voor de bouw van de lier door Gundolf Kühn van Choroï geschetst. Slechts 20% van het originele stuk hout kan gebruikt worden. Hoe diep moet je in de materie indringen? Hoe kan je uit een stuk hout een liertoon vormen? Er komt 250 tot 300 kg. spanning op de lier te staan. Al het materiaal wordt in klank omgezet. De vraag is hoe we in de materie de klank kunnen openbaren. Hij vergeleek het boven- midden en ondergebied van de lier met de mens. De klank van de lier werkt heel bijzonder in een ruimte, vooral bij het wegebben van de toon komt spiritueel leven naar binnen. Gebleken is dat ook het binnenste van de aarde klanken voortbrengt. Bij innerlijke rust en oefening daartoe kan het kosmische oerbeeld van de klank in ons ontdekt worden. Horst Nieder, lierbouwer uit Heiligenberg sprak over de relatie tussen de werkplaatsen voor lieren en de spelers. Na een korte historische schets van de lier vertelde hij dat er nu ongeveer 30.000 lieren in de wereld zijn; vooral in Japan en Ierland is de lier sterk in opkomst. Donderdag kwam Christian Giersch met een prachtig beeld: Stel je voor dat wij als

gemeenschap van mensen met elkaar één instrument vormen; ieder mens is een snaar. Als wij onszelf goed "stemmen", luisterend naar het geheel, ontstaat er een krachtige, wereldwijde, harmonische samenklank. Donderdagavond lieten alle werkgroepen iets horen, o.l.v. Peter Rebbe. Het was prachtig te horen hoe elke keer als een groep gespeeld had, de anderen de tonen van het stuk begonnen te zingen zodat als vanzelf het akkoord klonk van de melodie, als instemmend applaus. Tijdens deze avond werd Lucia herdacht door Floortje die vertelde over de bijzondere plaats die Lucia zowel nationaal als internationaal in de wereld van de lier had. Tevens was het een moment waarop ook andere dierbare lierspelers in de herinnering werden geroepen.

Vrijdagmorgen sprak Christof Andreas Lindenberg over de dageraadroep van Michaël. In deze tijd van Michaël ligt de asymmetrie als vormprincipe ten grondslag aan de lierbouw. De delen van de lier (snaren, de balk met de stempennen, het klankgat, de klankkast) en de beweging over de snaren werden in verband gebracht met de planeten. Het wonderlijke van de lier is dat deze juist ver weg aan de andere kant van de zaal klinkt, ook in grote zalen. Dit verschijnsel wordt concordantie genoemd. 'Concordance is the underlying truth of the lyre'. Lindenberg ging tenslotte in op de stand van Mars ten opzichte van de aarde en de zon in de huidige tijd en de betekenis daarvan voor het bewustzijn van de ziel 's Avonds was het sloconcert in het Colonial Theater in het centrum van Keene. Het was een avondvullend programma, met voordracht, kinderkoor en zang. John Billing blijkt van zijn kunnen: allerlei manieren van spelen kwamen aan bod - scherp, bovenaan de snaar bij de stempen, hard, zacht, akkoorden, golvende klanken van gebroken akkoorden, flageolettonen. Hoogtepunt was de verklanking van Psalm 104 op muziek gezet door Christof A. Lindenberg. Het was een waardige afsluiting van de week.

Herinnering aan Lucia van den Bosch 17 mei 1952 – 27 april 2003

Als ik aan Lucia denk, komt in mijn gedachten het beeld op van een stralende zonnebloem met zonnige gele, bloembladeren, de kleur geel die ze vaak droeg en haar zo goed stond. Het is een bloem die voor iedereen duidelijk zichtbaar is en fier en robuust op de aarde staat, maar ook kwetsbaar is en op zoek naar de zon - de geestelijke bron - waarheen zij haar bloem wendt. Opvallend is dat een geplukte zonnebloem graag met zijn voeten in warm water staat. Warm water zocht Lucia ook iedere vakantie op om in te zwemmen en helemaal tot rust te komen.

De zonnebloem heeft een ruwe stugge rechte stengel. Ook Lucia kon bij mensen die haar niet zo goed kenden soms wat stug overkomen. Ze was streng voor zich zelf, maar ook streng voor anderen. Wanneer er problemen waren wilde ze die graag zelf oplossen en ze deed dat met zo een vaart dat wij haar niet altijd konden bijhouden en ons soms buitengesloten voelden. Tijdens haar ziekte echter heeft ze op bewonderenswaardige manier en met veel pijn geleerd alle uiterlijke zekerheden los te laten. Er ontstond een intimiteit in de ontmoetingen, die ze met de mensen om haar heen had, die ik nog steeds kan voelen en die in mij nog steeds blijft stralen. Het wezenlijke dat vroeger versluierd was bleef over in die laatste dagen die Lucia op aarde doorbracht.

In het beeld van de brede bladeren, die de wereld in groeien, zie ik haar grote organisatietalent. Met veel aandacht en zorg had ze alle mensen om zich heen in haar bewustzijn. Op liersamenspeldagen lukte het haar enerzijds de hele organisatie, de muzikale leiding en de zorg voor de innerlijke mens met koek, soep en sap op zich te nemen en anderzijds het inhoudelijke op een hoog niveau te brengen en de deelnemers sterk te inspireren. We merken nu al dat we meer mensen nodig hebben en taken zullen moeten verdelen om alles wat Lucia deed door te dragen.

Het belangrijkste deel van de zonnebloem is de bloem. Een bloem die voortdurend op zoek is naar zon en warmte. In een goudgele krans van stralen toont ze zich aan haar omgeving. Alles wat haar geschonken is en wat ze verzameld heeft, heeft ze in de zaden opgeslagen en ze schenkt dat terug

aan de aarde. Het zoeken naar de geestelijke zon was altijd al te beleven in alle idealen die Lucia had, maar werd steeds sterker naarmate fysieke krachten afnamen.

Terwijl wij worstelden met de vragen waarom een mens zo ziek moet zijn en waarom ze zo jong zou moeten sterven, was juist zij de gene die ons troostte. We beleefden hoe er van haar een krachtige, troostende vrede naar ons uitging, die afgewisseld werd met een weg alleen vol eenzame smart over alles wat ze los moest laten. Want loslaten was heel moeilijk voor haar. Uiteindelijk waren er bij Lucia momenten van overgave, waar we konden beleven: "Niet mijn wil, maar Uw wil geschiede"

Vorig jaar oktober wilde Lucia beslist nog met het Trio een concert in Duitsland geven. Het ging haar niet makkelijk af en ik besefte toen al, dat het ons laatste gezamenlijke concert zou zijn. De laatste maanden hebben Floortje en ik regelmatig voor haar gespeeld. Ze luisterde heel intensief en gaf ons steeds weer waardevolle aanwijzingen. Toen Lucia zieker werd hebben we ons afgevraagd of ons spel voor haar geen belasting zou zijn, maar ze genoot ervan als wij voor haar speelden en kwam daarbij ook helemaal tot rust. Toen wij de laatste weken van haar leven voor Lucia speelden hadden Foortje en ik het gevoel dat wij dat muziek geschenken kregen. Door Lucia's intensieve luisteren speelden onze vingers vanzelf mooi. Tot op het laatst hadden we ook veel plezier met elkaar en haalden we herinneringen op van onze concert reizen. Het was een heel bijzondere ervaring om in haar huis te beleven hoe Lucia met Adriaan en haar kinderen Machteld, Boudewijn en Jasper, zich voorbereidde op het sterven.

We zullen Lucia ongelooflijk missen. Oude mensen die sterven, hebben vaak alleen nog maar herinneringen. Hun taak op aarde is afgelopen. Vrijwel alle mensen die om hen heen waren, zijn al in de geestelijke wereld. Iemand, die heen gaat, terwijl ze nog midden in het leven en haar werk staat, laat iets achter wat door anderen voortgezet moet worden. Ik zie het als onze taak de vele zaden die Lucia bij de mensen om haar heen achtergelaten heeft, verder te verzorgen en een groot boeket stralende bloemen mee te nemen als wij haar hopelijk weer zullen zien, als wij zelf over de grens naar de geestelijke wereld gaan.

Petra Rosenberg

Van Wega trio naar Wega ensemble

Na het overlijden van Lucia hebben Floortje en ik ons bezonnen over de toekomst van het Wega trio. De afgelopen tijd zijn wij blijven samen spelen. Eerst om een bedding te vormen waar Lucia weer in zou kunnen stappen zodra ze weer beter was. De laatste maanden van haar leven hebben wij intensief voor Lucia gespeeld.

Wij hebben besloten verder te gaan om onze idealen te verwezenlijken: de lier in de wereld te laten klinken, te onderzoeken wat er allemaal mogelijk is op de lier en mensen enthousiast te maken voor dit instrument. We zullen als duo verder gaan onder de naam *Wega ensemble* en willen af en toe versterking vragen van b.v. zangstem, viool of fluit, of nog één of meerdere lieren.

We hebben een programma klaar met zowel oude als nieuwe muziek. Wil je naar ons luisteren? Of weet je een plek waar mensen zijn die graag een kort of langer lierconcert willen organiseren? Dan kun je ons bellen of mailen. Ons adres staat als redactie in deze lierkrant.

Petra Rosenberg

Studie- en ontmoetingdagen 2003/2004

Zaterdag 15 november: studiedag in Zeist

Als voorbereiding op het weekend in januari met Christian Giersch bestuderen we zijn compositie **Quattro modi d'incontrarsi: Vier Arten der Begegnung für Leiern**. Floortje Bedaux heeft tijdens de conferentie in Amerika een repetitie van dit stuk door een groep uit Japan bijgewoond en zij werd heel enthousiast over de muziek.

Aanmelding voor de studiedag en bestellen van de muziek bij Floortje Bedaux of Petra Rosenberg. Graag vòòr 1 november aanmelden, zodat er tijd is de stemmen te verdelen en iedereen weet wat hij / zij moet oefenen.

9-10-11 januari: lierweekend met Christian Giersch in Zeist

We hebben de componist, heilpedagoog en bevlogen lierspeler Christian Giersch uit Stuttgart uitgenodigd om een weekend met ons te werken aan improvisatie en aan zijn compositie **Quattro modi d'incontrarsi**. Wij willen vooral werken aan het plezier van het samen spelen, het onderzoeken van klankkleur en de kwaliteit van de toonvorming.
Begin: vrijdag 9 januari 2004 om 19:00 uur.
Einde: zondag 11 januari ca. 13.00 uur
Kosten: € 75 incl. twee broodmaaltijden en een warme maaltijd. Zo mogelijk zelf voor logies zorgen. Informatie en aanmelden uiterlijk 1 december bij Floortje of Petra in verband met de reservering van ruimte. Betaling graag vòòr 1 januari op het Wega giro nummer, zie boven.

17 april: 8^e grote landelijke samenspeldag voor jong en oud

Als locatie hebben we deze keer Breda gekozen. Het programma ligt nog niet vast; wij zoeken naar een verhaal met bijpassende muziek. Het wordt in ieder geval kleurrijk, klankrijk en sprookjesachtig mooi.
Informatie, aanmelding en bestellen van de muziek, graag vòòr 10 april bij Floortje Bedaux of Petra Rosenberg of via je lierleraar.

Muziek in de laatste levensfase

De studiegroep die zich intensief bezighoudt met (lier-)muziek in de laatste levensfase houdt twee maal per jaar bijeenkomsten bij Petra Rosenberg in Zeist. 's Morgens is er een studieprogramma en 's middags een praktijkgericht programma. Deze studiedagen kunnen worden bezocht door aanmelding bij: Els v. d. Pol, Doorwerthstraat 35, 6535 MT Nijmegen, telefoon: 024.354.20.17
De volgende studiedag is in april, de exacte datum moeten we nog vaststellen. Als thema denken wij aan het onderzoeken van wat mogelijk is met klankschalen. Verder willen we uitwisselen over het werken met de lier in de laatste levensfase.

Bericht over de bijeenkomst op 13 september j.l:

Met 14 enthousiaste deelnemers zijn we op verkenningstocht geweest door de wereld van de klinkende mens. Cileke Angenent, stemtherapeute en zangdocent, heeft ons op speelse en beweeglijke wijze mee op reis genomen. Individueel en als groep hebben we gezongen en bewogen met een onverwachte vrijheid, waarbij we met moed onze eigen mogelijkheden konden verkennen in de veilige bedding die Cileke ons bood. Iedereen was het er over eens, zo'n dag vraagt om herhaling!
Petra Rosenberg.

Zang

Cileke Angenent organiseert de workshop "Zingen" voor haar leerlingen en andere geïnteresseerden:, met medewerking van o.a. Christa Waltjen uit Duitsland. Christa werkt met oefeningen, die gebaseerd zijn op de scholingsweg voor stemonthulling van mevr. Werbeck-Svardstrom. Het programma van de workshop omvat oefeningen, koorzang, zang lessen en een lezing.

Data: begin vrijdag 31 oktober om 18.00 uur tot zondag 2 november tot 17.00 uur. Plaats: Rijksstraatweg 37 Ubbergen tel: 024 3235259. Kosten € 75.- Aanmelden en algemene informatie bij Paul Keizers, tel: 024-3442021, Tolhuis 21-27 in Nijmegen Postcode 6537 MA e-mail: keizers@worldonline.nl. Inhoudelijke informatie bij: Cileke Angenent tel: 0486-476552

Open dag Choroï

De open dag bij Choroï is gepland op zaterdag 8 mei 2004. Nadere bijzonderheden en het definitieve programma kunt u op internet vinden onder www.choroï.nl

Open dag Hogeschool Helicon

De open dag bij de Opleiding Docent Muziek van Hogeschool Helicon vindt plaats op vrijdag 21 november a.s. Meer informatie, ook over zgn. meeloopdagen kunt u vinden op www.hhelicon.nl

Leiertagung in der Eifel 24 tot 26 oktober

Das Märchen Maria, die Tochter des Meeres onder leiding van Jürgen Knotte, Margrit Tobginski en Martin Tobiassen. Mensen die informatie willen kunnen bij Petra Rosenberg een folder opvragen, of op internet zoeken.

Op zoek naar informatie

De LAI heeft een website www.lyreworld.net waarop je naar hartelust kunt surfen voor al het liernieuws van de hele wereld. De site wordt permanent onderhouden. Je kunt er de adressen van lierkranten van Duitsland, Engeland en Amerika vinden, Voor Nederland wordt momenteel een nieuwe website ontwikkeld: www.mensenmuziek.nl Daar kunt u o.a. ook deze krant vinden.

Academie De Wervel

De academie biedt verschillende cursussen aan:

Jaarcursus: Muzikale ontmoeting met de wereld en jezelf

Er wordt gewerkt aan het ontwikkelen van vaardigheden, kennis, expressie en interactie op muzikaal gebied. Muzikale ervaring is niet vereist. Deze basiscursus kan dienen om nieuwe energie en ideeën op te doen, maar is ook geschikt ter oriëntatie en voorbereiding op de beroepsopleiding muziektherapie. De cursus wordt gegeven op 30 woensdagen, van september 2003 tot juli 2004, van 9.30 tot 16.30 uur. Uit het aanbod:

- koorzang, stemvorming
- instrumentaal werk: verkenning van slag-, snaar- en blaasinstrumenten
- improvisatie
- bouwen van bamboefluit en klankhout
- bewegingslessen: werken aan innerlijke, uiterlijke en sociale beweging.

Tot midden oktober is het nog mogelijk in deze cursus in te stromen. **Er zijn nog plaatsen vrij in dit basisjaar muziek!**
Informatie en aanmelding: 030-6981155
Choisyweg 2, 3701TA in Zeist

Workshop II, 'de bewegende wereld van de muziek'

Inleidingen en praktisch werken met diverse slag- en snaarinstrumenten

- kort en lang in samenspraak
- innerlijk en uiterlijk in beweging

- dynamisch werken met muziekinstrumenten
datum: 31 januari 2004

Workshop IV, 'de gestructureerde wereld van de muziek'

Inleidingen en praktisch werken met diverse snaar- en blaasinstrumenten.

- spanningsveld tussen hoog en laag
- ontwikkeling in toonscala's
- majeur en mineur
- muziekinstrumenten: de relatie tussen vorm en klank

datum: 14 februari 2004

Open dagen van de Wervel op:

22 november 2003, 17 januari 2004 en 3 april 2004, telkens van 11.00 tot 15.00 uur.

Informatie: 030-6981155 Choisyweg 2, 3701TA in Zeist

Nieuwe bladmuziek

Wega Muziekuitgave heeft een nieuw boek uitgebracht: *Charlie is my darling*. Het is een uitgave met Engelse en Schotse liedjes met lierbegeleiding bewerkt door Petra Rosenberg. De liederen zijn gebruikt voor de bejaarden van Huize Valckenbosch, maar zijn ook goed te gebruiken bij lierles. Kinderen genieten ook erg van deze melodieën. Prijs € 7.- (excl. verzendkosten). Voor informatie of bestellingen:

WEGA Muziekuitgave, Stationslaan 8a 3701 EP Zeist, fax: 030.697.74.68, email:

rosenberg.t.p@worldonline.nl Liever niet bellen.

Te koop

- * Choroï Sololier met koffer, oud model met schouderriem, stemapparaat en muziekstandaard in goede staat. Bouwjaar 1993 Prijs € 450.-informatie bij Petra Rosenberg.
- * Choroï Altlier, prijs € 950.- informatie bij Darja Oudshoorn Galicië 41-3831JC Leusden.
- * Choroï Sopraanlier met houten koffer (moet versnaard worden), bouwjaar 1989 Prijs € 250.- Informatie bij Fam. Hooyenga tel. 079-3163028
- * Choroï fluiten: D fluit met een metalen kop, D fluit met een houten kop, Tenor C fluit en Alt F fluit. Prijs in overleg. Informatie bij Petra Rosenberg.